

Навчальна дисципліна «ДЕРЖАВНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»

Теми і плани семінарських занять

Тема 1

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА, НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. **Поняття, сутність та призначення конституційного права у зарубіжних країнах.**
2. **Предмет регулювання галузі конституційного права.**
3. **Методи регулювання суспільних відносин у конституційному праві.**
4. **Система галузі конституційного права у зарубіжних країнах.**
5. **Форми (джерела) конституційного права у зарубіжних країнах.**
6. **Конституційне право зарубіжних країн як наука і навчальна дисципліна.**

Література

А. Нормативні акти

Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. – М.: ИНФРА НОРМА, 1997. – 816 с.

Конституции зарубежных государств. Учебное пособие. – М.: БЕК, 1996. – 432 с.

Конституції нових держав Європи та Азії / Упоряд. С.Головатий. – К.: Укр. правн. фундація. Вид-во “Право”, 1996. – 544 с.

Б. Основна література

Волощук О. Т., Чепель О. Д. Державне право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т. Волощук, О. Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 8-35.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 36-48.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб.. – М.: Норма, 2005. – С. 20-38.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 16-27.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (кер. авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 5-12.

В. Додаткова література

Автономов А.С. О системности категорий конституционного права // Конституционный строй России. - М., 1996. - Вып.3. - С. 31 - 41.

Баглай М.В., Туманов В.А. Малая энциклопедия конституционного права. - М., 1998. – С. 46-68.

Георгіца А.З. Конституційно - правові інститути зарубіжних країн - Чернівці, 1994. – С. 15-24.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / В.М.Шаповал. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 6-33.

Шаповал В.М. Конституційні системи зарубіжних країн. - К., 1992. – С. 23-45.

Ardant Philippe. Institutions politiques. Droit constitutionnel: manuel. – Paris: Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1994. – 599 p.

Тема 2

КОНСТИТУЦІЯ ЯК ЯВИЩЕ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ДЖЕРЕЛО КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА. КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ

1. **Поняття конституції та її характеристика як соціального, політичного і правового документа**
2. **Сутність конституції: різні підходи до визначення і сучасне бачення проблеми**
3. **Зміст, форма і структура конституції (порівняльний аналіз текстів конституцій декількох держав)**
4. **Класифікація конституцій**
5. **Поняття конституційного контролю**
6. **Конституціоналізм: поняття і зміст**

Література

А. Нормативні акти

Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Конституции зарубежных государств. Учебное пособие. – М.: БЕК, 1996. – 432 с.

Конституції нових держав Європи та Азії / Упоряд. С.Головатий. – К.: Укр. правн. фундація. Вид-во “Право”, 1996. – 544 с.

Международная защита прав и свобод человека. - Сб. документов. - М., 1990.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 116-127.

Волощук О. Т., Чепель О. Д. Державне право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т. Волощук, О. Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 36-48.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: “Рута”, 2000. – С. 62-68.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 45-51.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (керівник авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 13-21.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / В.М.Шаповал. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 34-64.

Duverger Marrice. Le système politique français. – Paris: Presses Universitaires de France, 1996. – 669 p.

В. Додаткова література

Белкин А.А. Пересмотр конституции // Правоведение. – 1995. - № 1. - С. 73 - 94.

Георгіца А.З. Конституційно-правові інститути зарубіжних країн. – Чернівці: Рута, 1994. – С. 14-17.

Георгіца А.З. Поняття та сутність конституції в сучасній конституційній доктрині // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 100. Правознавство. – Чернівці, 2000. – С. 57-61.

Георгіца А.З., Словська І.Є. Конституціоналізм як категорія науки конституційного права // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 103. Правознавство. – Чернівці, 2001. – С. 57-60.

Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 13-20.

Златопольский Д.Л. О сущности Конституции // Очерки конституционного права. – М., 1999. – С. 7-12.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 61-96.

Шаповал В.Н. Британская конституция: политико-правовой анализ – К., 1991.

Duverger Marrice. Le système politique français. – Paris: Presses Universitaires de France, 1996. – 669 p.

Тема 3

ОСНОВНІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО СТАТУСУ ОСОБИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

1. Державна влада і свобода особи: теоретичні концепції та їх відображення в конституціях різних держав.
2. Правовий статус особи як інститут конституційного права: поняття та елементи.
3. Права і свободи в теорії конституціоналізму.
4. Принципи конституційного статусу особи як складові полігико-правової теорії.
5. Конституційні права й свободи людини і громадянина у зарубіжних конституціях, їх класифікація. Критерії оцінки національного конституційного законодавства про права і свободи особи.
6. Обов'язки громадян у конституціях зарубіжних країн.
7. Громадянство (підданство) як суб'єктивне право, правовідношення і правовий інститут.
8. Конституційно-правове регулювання питань громадянства (поняття та принципи визнання; умови надання; підстави набуття та припинення).
9. Правовий статус іноземних громадян і осіб без громадянства. Інститут політичного притулку та екстрадиції (видачі).
10. Способи і правовий механізм охорони й захисту основних прав і свобод громадян (досвід зарубіжних демократичних держав).
11. Міжнародно-правовий захист основних прав і свобод людини.

Література

А. Нормативні акти

Акт о гражданстве 1981 г. (Великобритания) // Конституции государств Европейского Союза. – М., 1997. – С. 162-165.
Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Конституции зарубежных государств. Учебное пособие. – М.: БЕК, 1996. – 432 с.

Конституції нових держав Європи та Азії / Упоряд. С.Головатий. – К.: Укр. правн. фундація. Вид-во “Право”, 1996. – 544 с.

Международная защита прав и свобод человека. - Сб. документов. - М., 1990.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 380-389.

Волощук О. Т., Чепель О. Д. Державне право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т. Волощук, О. Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 49-63.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: “Рута”, 2000. – С. 91-103.

Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 32-50.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 102-115.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 81-95.

Vedel George. Introduction aux etudes politiques. Les cours de droit. 1971-1972. – Paris: PUF, 1996.

В. Додаткова література

Автономов А.С. Правовое положение омбудсмана в буржуазном государстве // Сов. государства и право. - 1998. - № 3. - С. 116 - 122.

Европейская концепция о защите прав человека и основных свобод // Государство и право. – 1993. - № 4. - С. 37 - 53.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (керівник авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 62-78.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (керівник авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 62-78.

Ледях И.А. Судебный контроль и права человека // Государство и право. - 1997. - № 4. - С. 120 - 122.

Цоллер Э. Защита прав человека во Франции // Государство и право. – 1992. - № 12. - С.108-117.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. - К., 1997. - С. 102 - 126.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / В.М.Шаповал. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 175-210.

Шаповал В.М. Конституційні системи зарубіжних країн. – К., 1992. – С. 36-55.

Vedel George. Introduction aux etudes politiques. Les cours de droit. 1971-1972. – Paris: PUF, 1996.

Тема 4

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СУСПІЛЬНОГО ЛАДУ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

1. **Поняття і структура суспільного ладу. Правове регулювання суспільних відносин у різних державах.**
2. **Економічні відносини. Конституційно-правові принципи економічної діяльності держави.**
3. **Соціальна система, соціальна структура. Конституційно-правове регулювання соціальних відносин.**
4. **Духовно-культурні відносини у суспільстві та особливості їх конституційно-правового регулювання.**
5. **Політична влада і політична система. Політичний процес. Політична і правова культура суспільства.**

Література

А. Нормативні акти

Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Конституции зарубежных государств. Учебное пособие. – М.: БЕК, 1996. – 432 с.

Конституції нових держав Європи та Азії / Упоряд. С.Головатий. – К.: Укр. правн. фундація. Вид-во “Право”, 1996. – 544 с.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 55-68.

Волощук О. Т., Чепель О. Д. Державне право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т. Волощук, О. Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 64-76.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 140-152.

Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 24-31.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (керівник авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 22-32.

Погорілко В.Ф. Основы конституционного ладу України // Конституційне право України / За ред. д. ю. н., проф. В.Ф.Погорілка. - К., 1999. - С.135-156.

В. Додаткова література

Алебастрова И.А. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: Учебное пособие. – М., 2000. – С. 46-64.

Андреева Г.Н. Конституция и экономика в зарубежных странах: основные параметры регламентации. // Современное конституционное право зарубежных стран. Сборник. Часть 2. – М., 1991. – С. 28-41.

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 55-153.

Білоус А.О. Політико - правові системи: світ і Україна. - К., 1997.

Златопольський Д.Л. Экономическая система государства в странах Восточной Европы и Азии. // Очерки конституционного права иностранных государств. – М., 1999. – С. 61-72.

Ильинский И.П., Мишин А.А., Энтин Л.М. Политическая система современного капитализма. - М., 1983. – 123 с.

Кашкин С.Ю. Конституционное регулирование межнациональных отношений в рамках индийской федерации // Сов. государство и право. – 1989. - № 5. – С. 5-12.

Конституційне право України. / За ред. В.Я. Тація, В.Ф. Погорілка, Ю.М. Тодики. – К., 1999. – С. 63-103.

Рыжков В.А. Конституционно-правовые основы общественного строя и государственной политики в зарубежных странах. // Современное конституционное право зарубежных стран. Сборник. Часть 2. – С. 7-27.

Тодька Ю.Н. Основы конституционного строя Украины - Харьков, 1999.

Чиркин В.Е. Конституционное право зарубежных стран: Учебник. – М., 1997. – С. 88-100.

Шабо Д.Л. Государственная власть. Конституционные пределы и порядок осуществления // Полис. – 1993. - № 3. - С.155 - 165.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. - К., 1997. - С. 45 - 57.

Chantebout Bernar. Droit constitutionnel et science politique / Armand Colin / Masson Éditeurs. – Paris, 1997.

Тема 5
ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ ПРАВІ
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН. ПАРТІЙНІ СИСТЕМИ

1. Поняття та соціальне призначення політичної партії.

2. Інституціоналізація політичних партій та її форми.

3. Партійні системи.

4. Конституційні права й обов'язки політичної опозиції.

Література

А. Нормативні акти

Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Федеральный закон от 7 июля 1976 г. о правовом положении национальных меньшинств (Закон о национальных меньшинствах) // Австрийская Республика. Конституция и законодательные акты. - М., 1985. - С. 326 - 338.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 314-333.

Волощук О. Т., Чепель О. Д. Державне право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т. Волощук, О. Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 77-84.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 161-166.

Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 51-62.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 107-120.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (кер. авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 33-46.

В. Додаткова література

Автономов А. Правовая регламентация деятельности партий в капиталистических и развивающихся странах. // Сов. государство и право. - 1990. - № 6. - С. 130-139.

Ардан Ф. Франция: государственная система. - М., 1994. - С. 40 - 45.

Веденеев Ю.А. Политические партии в избирательном процессе. Правовые иллюзии и юридическая реальность // Государство и право. – 1995. - № 2. - С. 19-28.

Коломийцев В.Ф. Партии в зеркале западной политологии // Государство и право. – 1995. - № 10. - С. 138 - 145.

Комаров А.Н. Канадское законодательство о партиях и выборах // США: Экономика, политика, идеология.. – 1997. - № 10. - С. 93-97.

Конституционное право. Учебник / Под ред. проф. В.В.Лазарева. - М., 1998. - С.161 - 165.

Лапаева В.В. Становление многопартийности в России // Государство и право. – 1995. - № 8. - С. 3-13.

Сарторі Джованні. Порівняльна конституційна інженерія: Дослідж. Структур, мотивів і результатів: Пер. з 2-го англ. вид. – К: АртЕк, 2001. – С. 79-136, 145- 195.

Чиркин В.Е. Нетипичные формы правления в современном государстве // Государство и право. - 1994. - № 1. - С. 109 - 115.

Шаповал В.М. Державний лад країн світу. – К., 1999. – 320 с.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. - К., 1997. - С. 79 - 101.

Шаповал В.М. Конституційні системи зарубіжних країн: Навч. посібник. - К., 1992. - С. 56 - 72.

Юдин Ю.А. Новое законодательство о политических партиях в странах Африки (политико-правовой аспект) // Государство и право. – 1992. - № 7. - С. 129-138.

Ardant Philippe. Institutions politiques. Droit constitutionnel: manuel. – Paris: Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1994. – 599 p.

Тема 6
ІНСТИТУТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ДЕМОКРАТІЇ
У КОНСТИТУЦІЙНОМУ ПРАВІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

- 1. Безпосередня демократія: поняття, юридична природа і форми.**
- 2. Вибори у системі державної влади. Вибори як правовий інститут.**
- 3. Конституційно-правове закріплення умов активної і пасивної правосуб'єктості громадян.**
- 4. Виборчий процес, його стадії і регулювання у джерелах конституційного права зарубіжних країн.**
- 5. Поняття і види виборчих систем у сучасному світі.**
- 6. Міжнародні виборчі стандарти.**
- 7. Конституційний інститут референдуму.**
- 8. Народна законодавча ініціатива.**

Література

А. Нормативні акти

Закон о выборах 1979 года // Швеция: Конституция и законодательные акты. - М., 1983. - С. 143 - 198.

Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Органический закон от 18 января 1980г. «О регулировании различных видов референдума» // Испания: Конституция и законодательные акты. - М., 1982. - С. 100 - 111.

Федеральный закон о выборах в Бундестаг в редакции, опубликованной 1 сентября 1975 г. // Федеративная Республика Германии: Конституция и законодательные акты. - М., 1991. - С. 181 - 212.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 306-314.

Волощук О.Т., Чепель О.Д. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т Волощук, О.Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 85-98.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 250-261.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 120-141.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (кер. авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 92-107.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / В.М.Шаповал. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 148-157.

В. Додаткова література

Американский электорат: новые тенденции. Научно-аналитический обзор. - М., 1992. – 46 с.

Вальтер Фремуг. Ми і держава. Спосіб функціонування нашої демократичної правої держави. – Львів: «Енерго Яр Лтд», 1995. - С. 38 - 43.

Васильев В.И. Федерализм и избирательная система в ФРГ // Полис. – 1995. - № 4. - С. 139 - 145.

Волощук О.Т. До питання обговорення Виборчого кодексу України // Вісник Центральної виборчої комісії. - № 2 (19). – 2010. – С. 83-88.

Волощук О.Т. До проблеми вдосконалення законодавства про вибори Президента України // Право України. - № 5. – 2013. - С. 211-219.

Волощук О.Т. Інститут Президента у Франції, Росії та Україні: конституційні норми і політична практика. – Чернівці: Технодрук, 2009. – 260 с.

Волощук О.Т. Теоретичні та практичні проблеми організації інституту виборів Президента України // Вісник Центральної виборчої комісії. - № 1 (15). – Березень. – 2009. – С. 53-59.

Избирательное право и избирательный процесс в Российской Федерации. Учебник для вузов / Отв. ред. А.В. Иванченко. - М., 1999 – 856 с.

Конституционное право зарубежных стран. Учебник для вузов / Под общ ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо, Л.М.Энтина - М., 1999. - С. 187 - 209.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 234-263.

Мерло П. Избирательные компании и проблемы их подготовки: «Равное игровое поле» и демократические выборы // Полис. – 1995. - № 4. - С. 130 - 138.

Мерло П. Электоральная практика, права человека и общественное доверие в демократической системе // Полис. – 1995. - № 4. - С. 123 - 130.

Мерфин Р. Технология избирательных компаний в США // Полис. – 1993. - № 3. - С. 70-78.

Надаис А. Выбор избирательной системы // Полис. – 1993. - № 3. - С. 70 -78.

Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін: Навч. посіб. / О.В.Філонов, В.М.Субботін, В.В.Пашугін, І.Я.Тодоров. – К.: Знання, 2006. – С. 26-46.

Duverger Marrice. Le système politique français. – Paris: Presses Universitaires de France, 1996. – 669 p.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ ФОРМИ ДЕРЖАВИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

1. Концепція форми держави у конституційному праві.
2. Доктринальне визначення терміна “форма правління”.
3. Монархія: поняття, сутність і різновиди.
4. Республіка у сучасному світі.
5. Гібридні форми правління.
6. Політична і територіальна цілісність держави та конституційно-правові засоби її забезпечення. Основні інститути державно-територіального устрою.
7. Унітарна держава: конституційно-правові ознаки державної єдності та проблеми поєднання інтересів центру і місцевості.
8. Федеративна держава: конституційно-правові ознаки. Види федерацій. Теорія і практика федералізму.
9. Конституційні гарантії цілісності федерації у зарубіжних країнах.
10. Поняття політичного режиму та його характеристика.
11. Класифікація політичних режимів.
12. Правові ознаки демократичного різновиду політичних режимів.
13. Правова характеристика тоталітарного різновиду політичного режиму.

Література

А. Нормативні акти

- Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. – М.: ИНФРА НОРМА, 1997. – 816 с.
Конституции зарубежных государств. Учебное пособие. – М.: БЕК, 1996. – 432 с.
Конституції нових держав Європи та Азії / Упоряд. С.Головатий. – К.: Укр. правн. фундація. Вид-во “Право”, 1996. – 544 с.
Федеральный закон от 7 июля 1976г. о правовом положении национальных меньшинств (Закон о национальных меньшинствах) // Австрийская Республика. Конституция и законодательные акты. - М., 1985. - С. 326 - 338.

Б. Основна література

- Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 190-291.
Волощук О.Т., Чепель О.Д. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т Волощук, О.Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 99-113.
Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 194-249.
Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 51-82.
Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 141-185.
Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 147-190.

В. Додаткова література

- Аболин О.Ю. Всемирный и европейский федерализм: вероятные перспективы // Полис. – 1994. - № 5. - С. 142 - 148.
Абросимова Е.Б. Международная конференция «Конституционные проблемы федерализма и регионализма» // Государство и право. – 1994. - № 3. - С. 142 - 154.
Альварес М.Г. Конституционный статус испанской автономии // Народный депутат. – 1993. - № 4. - С. 57-60.
Ардан Ф. Франция: государственная система. – М., 1994. - С. 40-45.
Аринин А.Н. Российский федерализм и гражданское общество: К парламентским слушаниям. – М.: Изд-ние Государственной Думы, 1999. – 56с.
Вавилов С. Федерализм и государственное управление в регионе // Власть. – 1997. - № 9. - С. 40 - 48.
Васильев В.И. Прямая демократия. Опыт Калифорнии // Государство и право. – 1994. - № 1. - С. 116 - 124.
Васильева Т.А. Правовой статус этнических меньшинств в странах Западной Европы // Государство и право. – 1992. - № 8. - С. 133-142.
Васильева Т.А. Правое положение областей с обычным статусом в Итальянской республике // Сов. государство и право. – 1983. - № 5. – С. 28-32.
Волощук О.Т. Правова доктрина про організацію влади в державі // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право», № 1000. – Харків, 2012. – С. 46-51.
Волощук О.Т. Форма правління: поняття та сутність // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 559: Правознавство. – Чернівці: ЧНУ, 2011. – С. 33-38.
Волощук О.Т. Поняття форми правління: від античності до сучасності // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 54. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. – С. 186-193.
Зотов В.Б. Территориальное управление: методология, теория, практика. – М.: ИМ-Инфра, 1998. – 320 с.

- Конституционное право. Учебник / Под ред. проф. В.В.Лазарева. - М., 1998. - С. 161-165.
- Лексин В.Н., Швецов А.Н. Государство и регионы: Теория и практика государственного регулирования территориального развития. – М., 1997. – 372 с.
- Пернталер П. Проблемы федеральных отношений // Государство и право. –1994. – № 3. – С. 120-133.
- Рушайло В.Б. Административно-правовые режимы: Монография. – М.: Щит-М, 2000. – 264 с.
- Сартори Джованни. Порівняльна конституційна інженерія: Дослідж. Структур, мотивів і результатів: Пер. з 2-го англ. вид. – К: АртЕк, 2001. – С. 79-136, 145- 195.
- Сравнительное конституционное право. - М., 1996 - С. 441-504.
- Фарукшин М.К. Субъекты федераций в международных отношениях // Полис. – 1995. - № 6. - С. 109-119.
- Фатеева Т.М, Европейский федерализм: современные тенденции. – М.: ИНИОН, 2000. – 84 с.
- Федерализм: теория и история развития (сравнительно-правовой анализ): [США, Германия, Канада, Австралия, Индия]: Учеб. пособие / Под ред. Марченко М.Н. – М.: Юристъ, 2000. – 344 с.
- Чиркин В.Е. Конституционное право: Россия и зарубежный опыт. – М.: Зерцало, 1998. – С. 271-337.
- Чиркин В.Е. Нетипичные формы правления в современном государстве // Государство и право. - 1994. - № 1. - С. 109-115.
- Шаповал В.М. Конституційні системи зарубіжних країн: Навч. посібник. - К., 1992. - С. 56-72.
- Yalster J., Szyszkoski., Wasik Z., Witkowski Z. Pravo Konstytucyjne, 1994. – 333 s.

Тема 8
ПРАВОВИЙ СТАТУС ГЛАВИ ДЕРЖАВИ
У КОНСТИТУЦІЙНОМУ ПРАВІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

- 1. Політико-правова природа глави держави, його функції.**
- 2. Юридичні форми глави держави.**
- 3. Способи заміщення посади глави держави.**
- 4. Повноваження глави держави: порівняльний аналіз конституційно-правового регулювання.**
- 5. Взаємовідносини глави держави із різними гілками влади (законодавчою, виконавчою, судовою).**
- 6. Допоміжні державні органи, які забезпечують персональний статус глави держави (Великобританія, США).**

Література

А. Нормативні акти

Закон о выборах Федерального Президента Федеральным собранием от 25 апреля 1959 г. // Федеративна Республика Германии: Конституция и законодательные акты. - М., 1991. - С. 255 - 268.

Закон о преемственности должности Президента (1948 г.) // Соединенные Штаты Америки: Конституция и законодательные акты. - М., 1993. - С. 195 - 196.

Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 391-412.

Волощук О.Т., Чепель О.Д. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т Волощук, О.Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 114-141.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 282-302.

Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 83-88.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 192-208.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (кер Чернівці, 1994. - С. 61 - 73).

В. Додаткова література

Волощук О.Т. Повноваження Президента України щодо судової влади // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 578: Правознавство. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – С. 46-50.

Волощук О.Т. До проблеми вдосконалення законодавства про вибори Президента України // Право України. - № 5. – 2013. - С. 211-219.

Волощук О.Т. Імпічмент як форма контролю за діяльністю вищої посадової особи // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 55. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. – С. 184-191.

Волощук О.Т. Інститут Президента в системі органів державної влади: історико-теоретичний аспект. Монографія. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 112 с.

Волощук О.Т. Інститут Президента у Франції, Росії та Україні: конституційні норми і політична практика. – Чернівці: Технодрук, 2009. – 260 с.

Волощук О.Т. Поняття й особливості інституту президента як форми глави держави у зарубіжних країнах // Проблеми законності: Акад. зб. наук. пр. / Відп. ред. В.Я. Тацій. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2009. – Вип. 104. – С. 271-280.

Волощук О.Т. Теоретичні та практичні проблеми організації інституту виборів Президента України // Вісник Центральної виборчої комісії. - № 1 (15). – Березень. – 2009. – С. 53-59.

Волощук О.Т. Тлумачення теорії розподілу влад в світовій правовій доктрині // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2012. - № 4 (126). – С. 65-71.

Георгіца А.З. Конституційно - правові інститути зарубіжних країн. - Монографія. – Харків: “Фінн”, 2008. – 200 с.

Дахова І.І. Конституційно-правовий статус уряду в зарубіжних країнах. (авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 141-149.

Дегтев Г.В. Конституційно-правовий статус Президентів Російської Федерації і США: порівняльно-правовий аналіз. – М.: Юрист, 2003. – 159 с.

Жук Н.А. Парламент, Президент, уряд: через взаємостимування до рівноваги. Монографія. – Х.: Харків юридичний, 2007. – С. 173-246.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 264-293.

Кресіна І.О., Коваленко А.А., Балан С.В. Інститут імпічменту: Порівняльний політико-правовий аналіз. – К.: Видавництво “Юридична думка”, 2004. – 176 с.

Сахаров Н.А. Інститут президентства в сучасному світі. - М., 1994. – 176 с.

Сергунин А.А. США: апарат президента по зв'язи з конгресом і зовнішня політика - Н.Новгород, 1990. – С. 45-56.

- Серебрянников В.П. Французская правовая доктрина о юридической природе президентской власти // Сов. государство и право. – 1992. - № 1. - С. 102 - 106.
- Чиркин В.Е. Законодательная деятельность президента Клинтона в 1993 г. // США, экономика, политика, идеология. – 1994. - № 3. - С. 72.
- Чиркин В.Е. Конституционное право: России и зарубежный опыт. – М., 1998. – С. 372-403.
- Шаповал В. Вищі органи сучасної держави. - К., 1995. - С. 112-134.
- Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / В.М.Шаповал. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 277-330.
- Шаповал В.М. Конституція і виконавча влада.. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 80 с.
- Шаповал В.М. Президент у механізмі здійснення державної влади. - К., 1995. – 30 с.
- Шаповал В.М. Розподіл влад і конституціоналізм: досвід України. – К., 1994. – 32 с.
- Ardant Philippe. Institutions politiques et droit constitutionnel. – P: LGDJ, 1997.
- Yalster J., Szyszkoski, Wasik Z., Witkovski Z. Prawo Konstytucyjne, 1994. – 333 s.

Тема 9
ПАРЛАМЕНТ –
ВИЩИЙ ОРГАН НАРОДНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

- 1. Загальна характеристика інституту парламенту у світі.**
- 2. Доктринальне та конституційне визначення поняття “парламент”.**
- 3. Правове становище депутата.**
- 4. Структура зарубіжних парламентів.**
- 5. Компетенція зарубіжних парламентів: поняття та способи її визначення.**
- 6. Парламентські процедури та форми їх здійснення.**
- 7. Конституційна і законодавча регламентація порядку організації сесій (чергових і надзвичайних) та проведення засідань.**
- 8. Законодавча процедура в зарубіжних парламентах.**

Література

А. Нормативні акти

Конституції держав Європейського Союзу / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Регламент бундестага от 28 января 1952 г. // Федеративная Республика Германии: Конституция и законодательные акты. - М., 1991. - С. 213 - 254.

Регламент Сената Республики. Принят 17 февраля 1971 г. (извлечение) // Италия: Конституция и законодательные акты. - М., 1988. - С. 153 - 178.

Федеральный закон от 4 июля 1975 г. «О регламенте Национального совета» (в редакции закона 1979 г. № 302 // Австрийская Республика: Конституционные и законодательные акты. - М., 1985. - С. 198- 252.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 422-448.

Волощук О.Т., Чепель О.Д. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т Волощук, О.Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 142-158.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 326-331.

Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 89-95.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 294-323.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / В.М.Шаповал. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 211-220.

В. Додаткова література

Амеллер М. Парламенты. Сравнительное исследование структуры и деятельности представительных учреждений 55 стран мира [Пер. с англ.]. - М., 1967 – 512 с.

Георгіца А.З. Деякі питання встановлення основних функцій парламентів // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип.48. - Чернівці, 1999. - С. 25 - 29.

Георгіца А.З. До питання про трактування та дефініцію поняття «парламентаризм» // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 18. - Чернівці, 1997. - С. 148 - 155.

Георгіца А.З. Організаційні аспекти діяльності парламенту (порівняльно - правовий аналіз) // Ерліхівський збірник. Вип.2. - Чернівці, 1994. - С.28-39.

Георгіца А.З. Проблема компетенції парламенту // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. - Вип. 45. - Чернівці, 1999. - С. 53 - 62.

Георгіца А.З. Структура і органи зарубіжних парламентів (порівняльно - правовий аналіз) - Вип. 2. - Чернівці, 1996. - С. 60 -71.

Георгіца А.З. Сучасний парламентаризм: проблеми теорії та практики - Чернівці, 1998. - 584 с.

Депутатська недоторканність: (Сучас. парлам. та судова практика: правовий аналіз) / О.В. Задрожній, М.М.Добкін, А.О.Селіванов; За заг. ред. О.В.Задорожного. – К.: Логос, 2004. – 288 с.

Жук Н.А. Парламент, Президент, уряд: через взаємостимування до рівноваги. Монографія. – Х.: Харків юридичний, 2007. – С. 139-172, 223-246.

Журавський В.С. Бікамеральна структура парламенту: історія, сучасність та умови впровадження в Україні. - Х.: Вид-во ун-ту внутр. справ, 2000. - 28 с.

Журавський В.С. Правове регулювання статусу та діяльності комітетів і комісій парламенту // Юридичний вісник. - 2001.- №1. - С. 103-107.

Кресіна І.О., Коваленко А.А., Балан С.В. Інститут імпичменту: Порівняльний політико-правовий аналіз. – К.: Видавництво “Юридична думка”, 2004. – С. 80-142.

Кривенко Л. Світовий досвід і утвердження парламентаризму в Україні // Віче. – 1996. - № 2. - С. 28 - 39.

Кривенко Л. Світовий досвід і утвердження парламентаризму в Україні // Віче. – 1996. - № 2. - С. 28 - 39.

Кривенко Л. Суверенітет парламенту. Теорія і практика // Віче. – 1998. - № 4. - С. 32-55.

- Нечепоренко Г.В. Парламент і парламентаризм: історико - політичний огляд процесу становлення. Навч. посібник. - К., 1997. – 132 с.
- Осавелюк А.М. Вспомогательные государственные органы зарубежных стран: конституционно - правовой аспект. - М., 1998. – С. 47-67.
- Шаповал В.М. Вищі органи сучасної держави. Порівняльний аналіз. - К., 1995. - 136 с.
- Шаповал В.М. Зарубіжний парламентаризм. - К., 1993 - 143 с.
- Le Controle Parlementaire. - Paris, 1997. - 8 p.
- Parliaments world Directory 2000. = Repertoire Mondial Parlements./ Inter-Parliamentary Union. - Geneva, 2000. - 147p.
- Wiberg M. Parliamentary Questioning: Control by Communication? In: Herbert Döring / Parliaments and Majority Rule in Western Europe. - Frankfurt/New York : Campus. Verlag, 1995. - P. 179-222.

Тема 10
УРЯД У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

- 1. Доктринальне і законодавче визначення поняття «уряд».**
- 2. Конституційно-правове становище уряду в залежності від форми правління.**
- 3. Порядок формування уряду при різних формах правління.**
- 4. Внутрішня структура урядів.**
- 5. Компетенція урядів та їх конституційно-правове регулювання.**

Література

А. Нормативні акти

Закон о преемственности должности Президента (1948 г.) // Соединенные Штаты Америки: Конституция и законодательные акты. - М., 1993. - С. 195 - 196.

Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 413-421.

Волощук О.Т., Чепель О.Д. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т Волощук, О.Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 159-175.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 351-374.

Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 96-100.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 288-302.

В. Додаткова література

Волощук О.Т. Відповідальність уряду у сучасних демократичних державах (політико-правовий аналіз) // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2012. - № 9 (131). – С. 32-41.

Волощук О.Т. Конституційно-правова і політична відповідальність уряду як вищого органу державної влади // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Вип. 628: Правознавство. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – С. 68-73.

Волощук О.Т. Місце уряду в системі розподілу влад // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 57. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. – С. 136-143.

Волощук О.Т. Конституційний інститут уряду в зарубіжних державах. Наукова доповідь. – Чернівці, 2012. – 88 с.

Волощук О.Т. Уряд як один з вищих органів державної влади: поняття та сутність // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Вип. 597: Правознавство. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – С. 50-55.

Дахова І.І. Конституційно-правовий статус уряду в зарубіжних країнах Монографія. – Харків: “Фінн”, 2008. – 200 с.

Дегтев Г.В. Конституційно-правовий статус Президентів Російської Федерації і США: сравнительно-правовой анализ. – М.: Юристъ, 2003. – 159 с.

Жук Н.А. Парламент, Президент, уряд: через взаємостимування до рівноваги. Монографія. – Х.: Харків юридичний, 2007. – С. 173-246.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 264-293.

Кресіна І.О., Коваленко А.А., Балан С.В. Інститут імпичменту: Порівняльний політико-правовий аналіз. – К.: Видавництво “Юридична думка”, 2004. – 176 с.

Сахаров Н.А. Институт президентства в современном мире. - М., 1994. – 176 с.

Сергунин А.А. США: аппарат президента по связи с конгрессом и внешняя политика - Н.Новгород, 1990. – С. 45-56.

Серебрянников В.П. Французская правовая доктрина о юридической природе приезидентской власти // Сов. государство и право. – 1992. - № 1. - С. 102 - 106.

Чиркин В.Е. Законодательная деятельность президента Клинтона в 1993 г. // США, экономика, политика, идеология. – 1994. - № 3. - С. 72.

Чиркин В.Е. Конституционное право: России и зарубежный опыт. – М., 1998. – С. 372-403.

Шаповал В. Вищі органи сучасної держави. - К., 1995. - С. 112-134.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / В.М.Шаповал. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 277-330.

Шаповал В.М. Конституція і виконавча влада.. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 80 с.

Polish Constitutional Law: The Constitution and Selected Statutory Materials. – Warsaw: Bureau of Research; Chancellery of the Sejm, 2000. – 617 p.

Тема 11
СУДОВА ВЛАДА В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

- 1. Поняття судової влади та судової системи.**
- 2. Конституційно-правове регулювання судової влади в зарубіжних країнах, її предмет.**
- 3. Конституційні засади судової організації.**
- 4. Конституційні принципи правосуддя.**

Література

А. Нормативні акти

Конституции государств Европейского Союза / Под общ. ред. Л.А.Окунькова. - М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 816 с.

Новые конституции стран СНГ и Балтии: Сборник документов. – 2-е изд. – М.: Манускрипт, 1997. – 672 с.

Судебная власть и судебный процесс: Свод законов США. Титул 28 // Соединенные Штаты Америки: Конституция и законодательные акты. – М., 1993. – С. 197-226.

Б. Основна література

Волощук О.Т., Чепель О.Д. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т Волощук, О.Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 176-182.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 375-391.

Григонис Э.П., Григонис В.П. Конституционное право зарубежных стран. Курс лекций. – СПб.: Питер, 2002. – С. 100-106.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 384-414.

Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.О.Ріяка (кер. авт. кол.), В.С.Семенов, М.В.Цвік та ін.; За заг. ред. В.О.Ріяки. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 76-78.

Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / В.М.Шаповал. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 331-340.

В. Додаткова література

Боботов С.В. Конституционная юстиция. - М., 1994. – С. 77-80.

Бойцова В.В., Бойцов В.Я. Административная юстиция: К продолжению дискуссии о содержании и значении // Государство и право. – 1994. - № 5. - С. 42-53.

Бойцова Л.В. Ответственность государства за ошибки правосудия в англоамериканском праве // Правоведение. – 1997. - № 1. - С. 132 - 147.

Волощук О.Т. Конституційний Суд України: проблеми на шляху до доктрини реального права // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2013. - № 6 (140). – С. 52-59.

Волощук О.Т. Імпічмент як форма контролю за діяльністю вищої посадової особи // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 55. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. – С. 184-191.

Волощук О.Т. Інститут Президента у Франції, Росії та Україні: конституційні норми і політична практика. – Чернівці: Технодрук, 2009. – 260 с.

Демин А.А. Суды административной юстиции: Сравнительный анализ зарубежного опыта // Вестн. Моск. Ун - та. - Сер.11 Право. – 1994. - № 1. - С. 46 - 53.

Дмитриев Ю.А., Черемных Г.Г. Судебная власть в механизме разделения властей и защита прав и свобод человека // Государство и право. – 1997. - № 8. - С. 44 - 50.

Ершов В.В. Место и роль суда в правовом государстве // Правоведение. – 1991. - № 5. - С. 15 - 22.

Конституционное правосудие в странах СНГ и Бельгии. Сб. нормативных актов. Под ред. М.А. Митюкова. М.: Зерцало, 1998. – 800 с.

Мэри Энн Харрелл, Барнет Андерсан. Верховный суд в жизни Америки. - М., 1995. - 143 с.

Поморский В.А., Американские суды и следствия по уголовным делам: 4 - я поправка Конституции США // Сов. государство и право. - 1989. - № 1.

Ржевский В.А., Чепурнова Н.М. Судебная власть в Российской Федерации: конституционные основы организации и деятельности. - М., 1998. - 216 с.

Судебные системы западных государств. – М.: Наука, 1991. – 238 с.

Сюкияйнен Л.Р.Шариат и мусульманско - правовая культура. - М., 1997. – 48 с.

Халлберг П., Яймя М. Система правовой защиты в Финляндии. – Хельсинки: Ситра, 1998. – 145 с.

Чебан В.І. Етичні стандарти суддівської діяльності // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 333: Правознавство. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 74-78.

Чебан В.І. Конституційно-правовий статус суддів в Україні та державах Східної Європи (порівняльно-правовий аналіз): монографія. - Чернівці: Технодрук, 2013. – 220 с.

Чебан В.І. Міжнародні стандарти статусу суддів // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 461: Правознавство. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2008. – С. 112-115.

Чебан В.І. Правові підстави припинення діяльності судді (за національним та зарубіжним законодавством) // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 282: Правознавство. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 40-44.

Чебан В.І. Принцип незмінності суддів // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 27. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2005. – С. 213-217.

Чебан В.І. Проблеми формування суддівського корпусу // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Спецвипуск – К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2005. – С. 262-267.

Чиркин В.Е. Конституционное право зарубежных стран. – М.: Юрист, 1997. – 568 с.

Duverger Marrice. Le système politique français. – Paris: Presses Universitaires de France, 1996. – 669 p.

Тема 12

МІСЦЕВЕ УПРАВЛІННЯ ТА САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

1. Теоретичні та конституційні засади організації місцевого управління та самоврядування.
2. Система місцевого управління на місцях у зарубіжних країнах та їх правове регулювання.
3. Системи місцевого управління та їх характеристика.
4. Порядок формування, структура та організація роботи органів місцевого управління.
5. Взаємовідносини муніципальних органів із центральною владою.

Література

А. Нормативні акти

Всесвітня декларація місцевого самоврядування. Прийнята на 27 Міжнародному конгресі 23-26 вересня 1985 р. в Ріо-де-Жанейро // Місцеве та регіональне самоврядування України. Вип.1-2(6-7). - К., 1994. – С. 165-169.

Європейська хартія про місцеве самоврядування // Віче. – 1993. – № 6. – С. 33-39.

Закон о национальной районной автономии от 31 мая 1984 г. // Китайская Народная республика: Конституция и законодательные акты. – М., 1989. – С. 49-66.

Образование и деятельность областных органов. Закон № 62 от 10 февраля 1953 г. с изменениями, внесенными законами № 1084 от 24 декабря 1970 г.; № 281 от 16 мая 1970 г. (извлечения) // Италия: Конституция и законодательные акты. – М., 1988. – С. 205-224.

Б. Основна література

Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран. – М.: ИНФРА-М; ИД “ФОРУМ”, 2000. – С. 460-484.

Волощук О.Т., Чепель О.Д. Державне (конституційне) право зарубіжних країн: навчальний посібник / О. Т Волощук, О.Д. Чепель. – Чернівці, 2014. – С. 183-194.

Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 392-402.

Конституционное право зарубежных стран: Учебник для вузов / Под общ. ред. М.В.Баглая, Ю.И.Лейбо и Л.М.Энтина. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2005. – С. 415-439.

Кампо В.М. Місцеве самоврядування за рубежом // Політика і час. – 1993. №12. – С. 63-67.

Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Бесчастний, О.В.Філонов, В.М.Субботін, С.М.Пашков; За ред. В.М.Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – С. 317-338.

Мишин А.А. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: Учебник. – 10-е изд. – М.: Юстицинформ, 2003. – С. 357-388.

В. Додаткова література

Барабашев Г.В. О хартиях местного самоуправления в США // Государство и право. – 1994. - № 5. - С. 126 - 134.

Георгіца А.З. Конституційно-правові інститути зарубіжних країн. - Чернівці, 1994. - С. 122-136.

Зіллер Жак. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз. - К.: Основи, 1996. – С. 144-184.

Конституционное право зарубежных стран. Учебник для вузов. Под ред. чл. кор. РАН проф. М.В.Баглая, д.ю.н., проф. Ю.Л.Лейбо, д.ю.н., проф. Л.М.Энтина. М.: Изд. группа Норма-ИНФРА, 1999. – С. 291-311.

Конституционные основы регионального управления и местного самоуправления в странах Латинской Америки. - М., 1994. – 54 с.

Местное управление и самоуправление в России и за рубежом: Пробл.-темат. сб. – М.: ИНИОН, 2000. – 302 с.

Органи місцевого самоврядування і соціальна сфера в умовах ринку, моделі і організація територіального самоврядування у деяких країнах (Польща, Швейцарія, Франція, США). - К.: Ін-т ім. П.Орлика, прогн. сприяння місцевому самоврядуванню, 1997. – 44 с.

Ткачук А., Аграновф Р., Браун Т. Місцеве самоврядування: світовий та український досвід. - К.: Заповіт, 1997. – 186 с.

Черкасов А.И. Местное управление и децентрализация власти: опыт развивающихся стран // Государство и право. – 1992. - № 5. - С. 105 - 113.

Чиркин В.Е. Конституционное право зарубежных стран: Учебник. – 3-е изд., М.: Юрист, 2003. – С. 346-360.

Шнапп Ф.Е. Аппарат главы окружной администрации в землях ФРГ // Государство и право. – 1994. - № 4. - С. 129 - 135.

Ustawa Konstytucyjna o wzajemnych stosunkach między władza ustawodawcza i wykonawcza Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym oraz Utrzymane w mocy Przepisy Konstytucyjne: z 17 października 1992 r. - Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 1992. - 56 s.